

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

18 maart 2009

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heer Patrick Lachaert, mevrouw Joke Schauvliege, de heren Bart Martens en Patrick De Klerck, mevrouw Tinne Rombouts en de heer André Van Nieuwkerke –

houdende vaststelling en realisatie van de rooilijnen

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

I. ALGEMEEN

Dit voorstel wil een algemeen wettelijk kader creëren voor het vaststellen van rooilijnen.

De rooilijn wordt van oudsher gedefinieerd als de grens tussen de openbare weg en de aangelande eigendommen. Ze strekt ertoe de openbare weg op een bepaalde breedte te handhaven of te brengen. Anders gezegd, de rooilijn is ofwel de huidige, ofwel de toekomstige scheidingslijn. De rooilijn kan in de eerste plaats de bestaande grens tussen de openbare weg en de private eigendommen weergeven. Ze kan echter ook de toekomstige, nog te realiseren grens aangeven, i.e. de grens zoals die zal bestaan nadat de openbare weg heringericht is. Als dusdanig is de rooilijn een essentieel instrument voor de wegbeheerder om de openbare wegen te kunnen aanpassen aan nieuwe behoeften en inzichten. De voor de toekomst vastgestelde rooilijn brengt eigendomsbeperkingen met zich mee: op de private grond voor de rooilijn wordt een bouwverbod gevestigd. In afwachting van de onteigening mogen de getroffen eigenaars geen werken meer uitvoeren die de rooilijn overschrijden. Omgekeerd kan het ook gebeuren dat door de realisatie van de rooilijn een grondoverschot ontstaat (het gaat dan om een stuk grond dat niet meer tot de openbare weg behoort, zoals bij het versmallen van de weg).

Op grond van het vroegere artikel 76, 7°, van de Gemeentewet was de gemeenteraad bevoegd de rooilijnplannen voor de steden en de 'aaneengebouwde gedeelten' in de plattelandsgemeenten vast te stellen. Het besluit van de gemeenteraad houdende vaststelling van het rooilijnplan was onderworpen aan het advies van de bestendige deputatie en moest bij koninklijk besluit worden goedgekeurd. Die bepaling gold niet alleen voor de gemeentewegen, maar ook voor de rijks(gewest)- en de provinciewegen. Hoewel het toepassingsgebied van artikel 76, 7°, zich beperkte tot de rooilijnplannen in de steden en de 'aaneengebouwde gedeelten' van de plattelandsgemeenten, werd de regel in de praktijk algemeen toegepast. De centrale overheid, de provincies en de gemeenten handelden niet naar dat onderscheid: alle rooilijnplannen kwamen volgens het stramien van artikel 76, 7°, tot stand.

Artikel 2, 2°, van de wet van 3 december 1984 tot wijziging van de bepalingen betreffende het toezicht op de handelingen van de gemeentelijke overheden heeft artikel 76, 7°, van de Gemeentewet opgeheven. De bevoegdheid om rooilijnplannen vast te stellen put de gemeente sindsdien alleen uit het generieke artikel 2 van het Gemeentedecreet, waarin is opgenomen dat de gemeente bevoegd is om de aangelegenheden van gemeentelijk belang te regelen. Artikel 42 van het Gemeentedecreet bepaalt vervolgens welk orgaan binnen de gemeente bevoegd is, namelijk de gemeenteraad.

Een algemene wettelijke regeling die de bevoegde overheid aanwijst, de procedure van totstandkoming en wijziging organiseert, de rechtsgevolgen en de uitvoering van een rooilijnplan bepaalt, ontbreekt. Wij vinden het zinvol om dat voor heel Vlaanderen eenvormig te bepalen.

In het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening (hierna DRO) is een specifieke regeling terug te vinden, maar die is beperkt tot de rooilijnplannen opgemaakt ter uitvoering van ruimtelijke uitvoeringsplannen. Vanzelfsprekend moeten ook rooilijnplannen kunnen worden vastgesteld voor gebieden waarvoor geen ruimtelijke uitvoeringsplannen bestaan om het wegennet te kunnen aanpassen (wegverbreding, aanleg van fietspaden enzovoort). Ook moeten tal van rooilijnplannen, vastgesteld en goedgekeurd op grond van de vroegere wetgeving, worden geactualiseerd.

Het huidige voorstel wil tegemoetkomen aan de noodzaak van een algemene wettelijke regeling. In plaats van twee parallelle regelingen naast elkaar te laten bestaan, wordt ervoor gekozen de bepalingen van het DRO met betrekking tot de rooilijnen te schrappen, zodat een algemene regeling geldt. Deze werkwijze draagt bij tot eenduidigheid en vereenvoudiging, en doet ook recht aan de vaststelling dat de regeling van rooilijnen in de eerste plaats tot het wegenrecht moet worden gerekend. Het juridisch stelsel van het wegennet, ongeacht de beheerder, behoort volgens artikel 6, §1, X, 2°bis, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen tot de bevoegdheid voor openbare werken. Ook de bepalingen van artikel 100, §5, van het DRO worden naar dit voorstel overgebracht. Deze regel vrijwaart de grond bestemd voor de openbare weg voor inname door de aangelande eigenaars. Wel blijft de mogelijkheid bestaan om een rooilijnplan gelijktijdig met een ruimtelijk uitvoeringsplan op te stellen. Het

rooilijnplan wordt dan gelijktijdig aan de procedure-regels van dat ruimtelijk uitvoeringsplan onderworpen, zodat er maar één openbaar onderzoek moet plaatsvinden. Dat gebeurt met het oog op de administratieve vereenvoudiging.

De bevoegdheidstoewijzing volgt de administratieve indeling in gewest- en gemeentewegen. De in het oude artikel 76, 7°, van de Gemeentewet bepaalde regel die de gemeente voor alle wegen bevoegd verklaarde, wordt verlaten. De bevoegdheid de rooilijn vast te stellen, wordt in handen gelegd van de wegbeheerder. Door hun bijzonder karakter worden de buurtwegen van het toepassingsgebied van het voorstel uitgesloten.

II. COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELEN

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Dit artikel definieert wat onder rooilijn moet worden verstaan.

Nadat de overgangsbepalingen zijn uitgedoofd zal het rooilijnplan, opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van dit decreet, het enige wettelijk instrument zijn om een rooilijnplan vast te stellen of te wijzigen.

De rooilijn, aangegeven in een rooilijnplan is ofwel declaratief ofwel constitutief. Ze bevestigt de huidige grens van de openbare weg en de aangelande eigendommen of geeft de toekomstige grens aan.

Bij ontstentenis van een rooilijnplan, is de rooilijn de huidige grens van de openbare weg.

Onder openbare weg wordt verstaan de weg die voor alle verkeer te land open staat, maar waarvan het gebruik wordt ingeperkt door de verkeerswetgeving. Het gaat om de rijbaan en aanhorigheden, dat wil

zeggen alles wat ten behoeve van de weg bestaat of is aangelegd en tot zijn behoud strekt.

Artikel 3

Rooilijnplannen worden opgesteld voor gewest- en gemeentewegen.

Op gewestniveau vallen de autosnelwegen daar niet onder. Het bijzondere statuut van autosnelwegen is opgenomen in de wet van 12 juli 1956 tot vaststelling van het statuut der autosnelwegen en in het koninklijk besluit van 4 juni 1958 betreffende de vrije stroken langs de autosnelwegen. Deze wetgeving bevat bepalingen over de omvang en de grens van het domein van de autosnelweg en stelt op algemene wijze bouwvrije stroken in langs de autosnelwegen die aanpassingen aan de autosnelweg mogelijk maken en vrijwaren voor inneming door aangelanden.

Artikel 4

De procedure voor de totstandkoming van een rooilijnplan geldt ook om een rooilijnplan te wijzigen.

Bij opheffing geldt een eenvoudig besluit van de bevoegde overheid zonder dat de hierna vermelde procedure moet worden gevolgd.

Artikel 5

Hierin wordt de mogelijkheid voorzien om een rooilijnplan dat gelijktijdig opgesteld wordt met een ruimtelijk uitvoeringsplan waarvan het de uitvoering beoogt, gelijktijdig aan de procedureregels van dat plan te onderwerpen. Dit artikel is geïnspireerd op het artikel 76 van het DRO dat in dit decreet opgeheven wordt. Rooilijnplannen die na het ruimtelijk uitvoeringsplan waarvan het de verwezenlijking beoogt, worden opgesteld, volgen de procedure zoals beschreven in dit decreet. Dit artikel is dus een uitzondering die strikt geïnterpreteerd moet worden en bovendien alleen de procedure van opmaak (hoofdstuk 2) betreft.

Artikel 6

Om reden van hun specifieke karakter en van het bestaan van een eigen regeling worden de buurtwegen van het toepassingsgebied van dit decreet uitgesloten.

Een wijziging of afschaffing van de buurtwegenwet kan hier uiteraard verandering in brengen.

HOOFDSTUK II

Procedure

AFDELING 1

Gewestelijk rooilijnplan

Artikel 7

Dit artikel stelt de procedure voor het tot stand komen van een gewestelijk rooilijnplan vast.

De procedure is een vereenvoudigde versie van de procedure voor het tot stand komen van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan zoals bepaald in het DRO.

De vereenvoudigingen en kortere termijnen, berekend per kalenderdagen, zijn te verantwoorden door het feit dat de draagwijdte van een rooilijnplan meestal beperkter is dan die van een ruimtelijk uitvoeringsplan. Een snellere afhandeling wordt mogelijk gemaakt met respect voor aangelande eigenaars. Een beperkte publiciteit voor de aankondiging van het openbaar onderzoek wordt voorgeschreven. De eigenaars van de percelen die getroffen worden door de rooilijn, worden daarvan persoonlijk op de hoogte gebracht.

De kosten van het openbaar onderzoek worden gedragen door het gewest en niet door de gemeente waar het openbaar onderzoek georganiseerd wordt.

Belangrijk is dat de gemeente in de aankondiging van het openbaar onderzoek moet verduidelijken dat een rooilijnplan ook gevolgen heeft voor werken en handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning is vereist. Artikel 16, vierde lid, van dit decreet bepaalt immers dat deze handelingen een machtiging van de wegbeheerder vereisen.

Zoals steeds kan men bij de definitieve vaststelling van het plan alleen wijzigingen aanbrengen die voortvloeien uit het openbaar onderzoek. Zo'n 'wijziging' kan er ook in bestaan dat het definitieve plan een kleiner gebied bestrijkt dan het oorspronkelijke plan, maar nooit een groter.

Artikel 8

Het is evident dat, ondanks het feit dat het rooilijnplan in werking treedt binnen veertien dagen na publicatie in het Belgisch Staatsblad, dat slechts afdwingbaar zal zijn nadat het rooilijnplan ook ter inzage gelegd is in de betrokken provincies en gemeenten.

AFDELING 2

Gemeentelijk rooilijnplan

Artikelen 9 en 10

De gemeente is belast met het opstellen van de rooilijnplannen voor de gemeentewegen. Ook hier volgt de procedure eenzelfde stramien als voor het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, maar vereenvoudigd.

Bij het openbaar onderzoek moeten ook de deputatie, de beheerders van aansluitende openbare wegen en de maatschappijen van geregeld vervoer aangeschreven worden, zodat ook zij opmerkingen en bezwaren kunnen maken. Bij een ingrijpende versmalling van een weg is het immers niet ondenkbaar dat een gemeenteweg van een aangrenzende gemeente of een gewestweg geconfronteerd zou worden met sluipverkeer. Ook kan het bijvoorbeeld de doortocht van bussen bemoeilijken.

Ook hier geldt dat men bij de definitieve vaststelling van het plan alleen wijzigingen kan aanbrengen die voortvloeien uit het openbaar onderzoek. Zo'n 'wijziging' kan er ook in bestaan dat het definitieve plan een kleiner gebied bestrijkt dan het oorspronkelijke plan, maar nooit een groter.

HOOFDSTUK III

Realisatie en verval van de rooilijn

Het uitvoeren van een rooilijnplan en de realisatie van de rooilijn kan ofwel gaan om een afstand van grond (bij versmalling of verlegging van een weg) ofwel om een verwerving van grond.

De rooilijn kan op twee manieren gerealiseerd worden:

- de overheid kan een rooilijnplan geheel of gedeeltelijk uitvoeren bij middel van onteigeningen;
- de rooilijn kan ook worden gerealiseerd naarmate de aanvragen voor een stedenbouwkundige vergunning of een verkavelingsvergunning worden ingediend, indien het besluit dat het rooilijnplan definitief vastlegt die mogelijkheid expliciet voorziet. De rooilijn komt dan tot stand naarmate er gebouwd, verbouwd of herbouwd wordt.

Artikel 11

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 12

De procedure is geïnspireerd op de artikelen 70 tot 74 (inzake onteigeningen) en de artikelen 76 en 77 (inzake rooilijnen ter uitvoering van ruimtelijke uitvoeringsplannen) van het DRO. Artikel 77, §1, bepaalt dat de artikelen 69 tot 74 (onteigeningen) van toepassing zijn op de verwerving van percelen nodig voor de realisatie van de rooilijnplannen, opgesteld ter uitvoering van ruimtelijke uitvoeringsplannen. Dezelfde werkwijze wordt hier gevolgd.

De onteigenende overheid moet beschikken over een definitief onteigeningsplan opgesteld overeenkomstig de bepalingen van dit artikel.

De betrokken eigenaars van de onroerende goederen, begrepen in het ontwerp onteigeningsplan worden persoonlijk op de hoogte gebracht van het nakende openbaar onderzoek.

De onteigenende overheid draagt de kosten voor het openbaar onderzoek. Deze bepaling vermijdt dat de kosten gedragen moeten worden door de gemeente waar het onderzoek georganiseerd wordt, als het onderzoek gebeurt voor een onteigening door het gewest.

Rooilijn- en onteigeningsplannen kunnen gelijktijdig worden opgesteld, maar dat is geen verplichting. Bij gelijktijdige opstelling worden rooilijn- en onteigeningsplan samen onderworpen aan de procedure van de opstelling van het rooilijnplan.

Wordt het onteigeningsplan na het rooilijnplan opgesteld dan is de gewone onteigeningsprocedure van toepassing.

Vanzelfsprekend hebben gemeenten een machtiging tot onteigening door de Vlaamse Regering nodig om te kunnen onteigenen ter uitvoering van rooiplannen.

Artikel 13

Dit is een toepassing van de regel dat onrechtmatig verkregen voordelen niet mogen worden vergoed.

Artikel 14

Behoudens toepassing van artikel 15 van dit decreet, beschikt de overheid slechts over een termijn van vijf jaar, te rekenen vanaf de goedkeuring van het onteigeningsplan om de onteigeningsprocedure aan te vatten.

Na verloop van die termijn kan de eigenaar van het te onteigenen goed vragen af te zien van de onteigening van zijn goed. De overheid beschikt over dertig dagen om hierover te beslissen. Heeft de overheid niet beslist binnen die termijn of heeft zij beslist om af te zien van de onteigening, dan vervalt het onteigeningsplan. Het verval blijft wel degelijk beperkt tot het gedeelte dat betrekking heeft op de te onteigenen goederen van de aanvrager tenzij de overheid beslist af te zien van het volledige onteigeningsplan.

Beslist de overheid om niet af te zien van de onteigening dan heeft die een termijn van twee jaar om de onteigeningen aan te vatten.

Artikel 15

Artikel 14 is niet van toepassing indien het besluit tot definitieve vaststelling van het rooilijnplan bepaalt dat het rooilijnplan slechts uitgevoerd kan worden naarmate stedenbouwkundige- of verkavelingsvergunningen worden aangevraagd.

Dit artikel is dus een afwijking op de regel dat de onteigeningsprocedure binnen vijf jaar na de goedkeuring van het onteigeningsplan gestart moet worden.

Deze bepaling heeft een lange geschiedenis. Artikel 6 van de wet op de wegenpolitie van 1 februari 1844 bepaalde oorspronkelijk alleen dat men kon onteigenen voor de realisatie van gemeentelijke rooilijnplannen waarvoor de inname van grond nodig was. Dat artikel werd gewijzigd door de wet van 28 mei 1914. In het nieuwe artikel 6 stond dat het koninklijk besluit dat het rooilijnplan goedkeurde, uitdrukkelijk kon bepalen dat het plan maar gerealiseerd kon worden naargelang er aanvragen tot bouwen of herbouwen werden ingediend. Er werd ook een nieuw artikel 17 toegevoegd aan de wet, dat onder andere dat artikel 6 ook van toepassing verklaarde op de 'grote wegen'.

De wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, heft de wet op de wegenpolitie op. De bepalingen in verband met onteigeningen, nodig voor de realisatie van de plannen van ruimtelijke ordening, worden ook van toepassing verklaard op de onteigeningen nodig voor de realisatie van de rooilijnplannen (artikel 36). Het koninklijk besluit kan evenwel bepalen dat het goedkeurde plan slechts zal mogen worden gerealiseerd, naarmate de bouw- of verkavelingsvergunningen worden ingediend. In dat geval zijn de bepalingen van artikel 35 niet van toepassing (het artikel 35 bepaalde de termijnen waarbinnen de overheid de onteigeningsprocedure moest starten).

In artikel 77 van het DRO, wordt dat beginsel overgenomen. In het huidige voorstel ook.

Artikel 16

Dit artikel stemt voor een groot stuk overeen met de vroegere bepaling van artikel 100, §5, DRO (deze bepaling werd op haar beurt overgenomen uit artikel 48 van het coördinatiedecreet Ruimtelijke Ordening), dat een erfdiensbaarheid non aedificandi aan de rooilijn koppelt. Deze regel vrijwaart de grond,

bestemd voor de openbare weg tegen innemingen van de aangelande eigenaars in afwachting van de onteigening.

Van de aanvrager van een vergunning wordt verwacht dat hij zich aanpast aan de rooilijn. Nieuwbouw (= het optrekken of plaatsens van een constructie of het functioneel samenbrengen van materialen waardoor een constructie ontstaat) of herbouw moet gebeuren achter de rooilijn. Verbouwings- of uitbreidingswerken aan een door een rooilijn getroffen gebouw kunnen niet worden vergund, tenzij het gaat om stabiliteitswerken. De regel wordt uitgebreid tot werken en handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning vereist is. Ook dergelijke werken en handelingen worden principieel verboden. De eigenaar heeft daarvoor de machtiging van de wegbeheerder nodig. De bedoeling is immers om de openbare weg te vrijwaren van elk extra obstakel voor de toekomstige weginrichting. Ook over kleine werken die stedenbouwkundig niet zo ingrijpend lijken en dus geen vergunning behoeven, moet de wegbeheerder zich eerst kunnen uitspreken voor ze mogen worden uitgevoerd.

Op die regeling wordt een aantal uitzonderingen toegelaten.

Eerst wordt verduidelijkt dat sloop- of aanpassingswerken die tot gevolg hebben dat een constructie aan de rooilijn aangepast wordt, uiteraard niet onder het verbod vallen.

Ten tweede wordt een nieuwe uitzondering ingeschreven, die inhoudt dat de verbouwing van een beschermd monument of een constructie die deel uitmaakt van een beschermd stads- of dorpsgezicht of landschap, toelaatbaar moet zijn, ook al is de constructie getroffen door een rooilijn. De loutere bescherming van de rooilijn laten voorgaan op de bescherming van monumenten, stads- of dorpsgezichten of landschappen is immers in rede niet verantwoordbaar, gezien de diverse internationale regelen en beginselen die een geïntegreerd behoud van het erfgoed voorstaan. Onder meer kan worden gewezen op artikel 10 van de Conventie van Granada, waarin de verdragspartijen zich ertoe hebben verbonden om een geïntegreerd beleid te voeren dat de bescherming van het gebouwd erfgoed als een essentiële doelstelling van de ruimtelijke ordening aanvaardt; met deze doelstelling moet rekening worden gehouden zowel bij het opstellen van plannen als bij het afgeven van stedenbouwkundige vergunningen.

Ten derde wordt een regeling opgenomen die het mogelijk maakt om op de rooilijn of net daarover gevelisolatie aan te brengen.

Ten vierde wordt de bestaande uitzondering behouden, die inhoudt dat een vergunning of machtiging toch kan worden verleend wanneer uit de adviezen van de bevoegde instanties blijkt dat de uitvoering van de rooilijn niet binnen vijf jaar na afgifte van de vergunning tot stand zal worden gebracht. Hier wordt bijvoorbeeld gedacht aan de tracéwijziging of een wegverbreding die door de wegbeheerder niet in de komende vijf jaar zal worden uitgevoerd. Het risico is evenwel voor de aanvrager: wanneer de werken later worden uitgevoerd en de gronden tot aan de rooilijn worden onteigend (maar voor het verval van rechtswege van het rooilijnplan), dan kan hij geen vergoeding krijgen voor de bouwwerken die voor de rooilijn werden uitgevoerd.

De hierboven vermelde uitzonderingsregelingen worden logischerwijs doorgetrokken naar de zogenaamde ‘achteruitbouwstroken’. Onder achteruitbouwstrook wordt verstaan de grondoppervlakte die gelegen is vóór de bouwlijn langs de kant van de weg. Achteruitbouwstroken zijn dus eigenlijk ‘accessoria’ bij een rooilijn.

Artikel 17

Dit artikel regelt de situatie waarbij een weg versmald of verlegd wordt, waardoor stukken grond afgestaan worden. In het decreet Ruimtelijke Ordening werd hier niets over geregeld. Dat wordt dus nog steeds geregeld door oude wetgeving, die door de aankoopcomités nog steeds toegepast wordt. Aangezien die oude wetgeving past in het kader van dit decreet en de bevoegdheden van de gewesten ter zake, worden deze bepalingen hier gebundeld en de oude wetgeving opgeheven in dit decreet.

De eerste paragraaf van dit artikel vindt zijn basis in artikel 53 van de wet van 16 september 1807 betreffende het droogleggen van moerassen.

Voor zover zij de versmalling of wijziging van het tracé van een openbare weg op het oog heeft, kan de uitvoering van een rooilijn tot gevolg hebben de aanpalende eigendommen te scheiden van de nieuwe grens van de openbare weg. Om deze eigenaars hun weggerechtigheden niet te ontnemen (zicht, toegang) wordt hen een voorkeurrecht of voorkooprecht gegeven om de aan hun bestemming onttrokken gedeelten van het openbaar domein aan te kopen. Dat

voorkeurrecht geldt indien het af te staan perceel dat integraal deel heeft uitgemaakt van de openbare weg (in de betekenis van rijbaan en aanhorigheden), rechtstreeks paalde aan het onroerend goed van de aangelande eigenaar en over zijn volledige lengte aan het nieuwe tracé van de weg paalt. Deze voorwaarden moeten cumulatief vervuld zijn om de toepassing van de eerste paragraaf van dit artikel te kunnen invoeren. Eigenaars van wie het erf niet rechtstreeks aan de weg grensde voor de verlegging van de rooilijn, kunnen dus deze regeling niet invoeren. De prijs voor de aankoop van het perceel is te bepalen door het comité van aankoop en dient vastgesteld te worden op grond van de waarde van het terrein op het ogenblik van de eigendomsoverdracht. Het recht van voorkoop maakt tevens een last uit, vermits het bestuur de aangelande kan dwingen zijn voorkooprecht uit te oefenen door te dreigen met de ontzetting uit zijn volledige eigendom. Het recht van voorkoop maakt een recht sui generis uit van onroerende aard. Artikel 17 van dit decreet is van toepassing op de rooilijnplannen op gewestelijk of gemeentelijk niveau.

Een recht van voorkoop, ingevoerd in het voordeel van een particulier, kan krachtens de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980, door de decreetgever vastgelegd worden in zijn decreten binnen de materiële bevoegdheden van de gewesten, wat hier het geval is.

De tweede paragraaf van dit artikel vindt zijn basis in artikel 3 van de wet van 14 maart 1854 betreffende de vervreemding van domaniale goederen.

Deze paragraaf slaat op andere gevallen dan die bepaald in de eerste paragraaf van dit artikel. Zo kan naar aanleiding van een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning een grondoverschot dat tussen de openbare weg en een perceel ligt uit de hand verkocht worden aan de eigenaar van dit perceel. Die kan zich echter niet beroepen op een recht tot voorkoop zoals in §1.

In tegenstelling tot artikel 3 van de wet van 14 maart 1854 dat enkel op de grote wegen van toepassing was, wordt §2 ook van toepassing op de gemeentewegen. De verkopen zijn gewone verkopen uit de hand die als dusdanig voorzien worden door de decreetgever en vormen een wettelijke uitzondering, zonder beperking van bedrag, op de algemene regel van verplichte openbare verkoop van de domaniale goederen, zoals bepaald in het koninklijk besluit van 17 juli 1991 houdende coördinatie van de wetten op de Rijkscomptabiliteit.

HOOFDSTUK IV

Strafbepalingen en toezicht

Artikel 18

Schendingen van artikel 16 (en zijn uitvoeringsbesluiten) worden bestraft naar analogie van het DRO en de wet van 12 juli 1956 tot vaststelling van het statuut der autosnelwegen. Er is dus ook een herstel in de oorspronkelijke toestand mogelijk, waarover de rechter geen beoordelingsbevoegdheid heeft: zodra hij het misdrijf bewezen acht en de straf uitspreekt, moet hij dat herstel opleggen.

Artikel 19

Het toezicht wordt eveneens geregeld naar analogie van het DRO. Het is de bedoeling dat de Vlaamse Regering bepaalde ambtenaren van het Agentschap Wegen en Verkeer en gemeenteambtenaren zal aanwijzen (zij zijn immers de wegbeheerders die de rooilijnen vaststellen en dus ook de controle moeten kunnen uitoefenen, en eventueel ook het ambtshalve herstel zullen uitvoeren).

HOOFDSTUK V

Slotbepalingen

Artikel 20

De artikelen 76 en 77 van het DRO, artikel 53 van de wet van 16 september 1807 betreffende het droogleggen van moerassen, en artikel 3 van de wet van 14 maart 1854 betreffende de vervreemding van domeiniale goederen worden opgeheven. Inhoudelijk zijn die artikelen opgenomen in dit decreet.

Artikel 21

Naar analogie van de voorlopig vastgestelde ontwerpen van een ruimtelijk uitvoeringsplan of bijzonder plan van aanleg, zal een voorlopig vastgesteld rooilijnplan een weigeringsgrond zijn bij een vergunnings-

aanvraag. Als immers uit dat voorlopig vastgestelde plan blijkt dat de rooilijn zal wijzigen, is het logisch om in de tussentijd tot de definitieve vaststelling, geen vergunningen meer af te leveren die op de vroegere rooilijn gebaseerd zijn. Op die manier vermijdt men dat er nog gebouwen worden opgetrokken die binnen korte tijd door een rooilijn zullen worden getroffen, met de supplementaire bouwbeperkingen en onteigeningsdreiging.

Die weigeringsgrond vervalt als het plan niet definitief wordt vastgesteld binnen de termijn die in de procedure bepaald wordt (ofwel de termijnen bepaald in dit decreet, of bij toepassing van artikel 5 de termijnen bepaald in het DRO).

Artikel 22

Alle bestaande goedgekeurde rooilijnen vervallen zodra ze door rooilijnplannen, vastgesteld volgens het huidige decreet, zijn vervangen. Ze vervallen van rechtswege op 31 december 2013, behalve de rooilijnen die vervat zijn in ruimtelijke uitvoeringsplannen, zoals bedoeld in het DRO. Deze datum werd gekozen met het oog op de afstemming op artikel 177 van het DRO en op het gebiedsdekkend worden van het Grootchalig Referentie Bestand, zoals bepaald in het decreet van 16 april 2004 houdende het Grootchalig Referentie Bestand, waaruit de gegevens voor het opstellen van rooilijnplannen gehaald kunnen worden.

Zoals vermeld in artikel 6, vallen de buurtwegen niet onder het toepassingsgebied van dit decreet. Rooilijnen, vastgesteld op basis van de buurtwegenwet vervallen dus niet op basis van dit artikel.

Patrick LACHAERT

Joke SCHAUVLIEGE

Bart MARTENS

Patrick DE KLERCK

Tinne ROMBOUTS

André VAN NIEUWKERKE

VOORSTEL VAN DECREET

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De rooilijn is de huidige of de toekomstige grens tussen de openbare weg en de aangelande eigendommen. De rooilijn wordt vastgesteld in een rooilijnplan. Bij ontstentenis van een rooilijnplan, vastgesteld volgens dit decreet is de rooilijn de huidige grens tussen de openbare weg en de aangelande eigendommen.

Artikel 3

Er worden rooilijnplannen opgesteld op twee niveaus:

- 1° gewestelijke rooilijnplannen voor de gewestwegen, met uitzondering van de autosnelwegen zoals bedoeld in de wet van 12 juli 1956 tot vaststelling van het statuut der autosnelwegen;
- 2° gemeentelijke rooilijnplannen voor de gemeentewegen.

Artikel 4

De procedure voor het totstandkomen van rooilijnplannen is ook van toepassing op het wijzigen ervan.

Voor de opheffing van een rooilijnplan volstaat echter een besluit, zonder toepassing van de totstandkomingsprocedures voor rooilijnplannen.

Artikel 5

In afwijking van hoofdstuk II, kan een rooilijnplan tegelijkertijd opgesteld worden met een ruimtelijk uitvoeringsplan zoals bedoeld in het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke

ordering, waarvan het de uitvoering beoogt. Het wordt dan tegelijkertijd met dat ruimtelijk uitvoeringsplan onderworpen aan de procedureregels voor het opstellen van dat ruimtelijk uitvoeringsplan.

De eigenaars van de goederen, gelegen binnen de omtrek van de percelen in kwestie, worden vóór de aanvang van het openbaar onderzoek door de overheid die het ontwerpplan voorlopig vaststelt, bij aangetekende brief in hun woonplaats ervan op de hoogte gebracht dat het rooilijnplan in het gemeentehuis ter inzage ligt.

Artikel 6

Dit decreet is niet van toepassing op de buurtwegen, zoals bedoeld in de wet van 10 april 1841 op de buurtwegen.

HOOFDSTUK II

Procedure

AFDELING 1

Gewestelijk rooilijnplan

Artikel 7

§1. De Vlaamse Regering is belast met het opstellen van het voorontwerp van gewestelijk rooilijnplan en stuurt dat naar de deputatie en het college van burgemeester en schepenen van elke provincie respectievelijk gemeente waarvan het grondgebied geheel of gedeeltelijk door het gewestelijk rooilijnplan wordt bestreken, naar de gewestelijke administratie bevoegd voor de ruimtelijke ordening en naar de maatschappijen van geregeld vervoer.

Het voorontwerp bevat minstens de getroffen percelen en hun oppervlakte, alsook de actuele en toekomstige rooilijn. Het bevat in voorkomend geval ook de nutsleidingen die als gevolg van de realisatie van de toekomstige rooilijn op privaat domein zullen liggen. De Vlaamse Regering kan de inhoud van het voorontwerp nader bepalen.

Uiterlijk 21 dagen na het versturen van het voorontwerp organiseert de Vlaamse Regering een plenaire

vergadering. De in het eerste lid genoemde instanties brengen uiterlijk op die vergadering hun advies uit. Het verslag van de vergadering wordt verstuurd binnen veertien dagen.

§2. De Vlaamse Regering stelt het ontwerp van rooilijnplan voorlopig vast en stuurt het naar de deputatie van elke betrokken provincie en het college van burgemeester en schepenen van elke betrokken gemeente.

§3. Het college van burgemeester en schepenen van elke betrokken gemeente onderwerpt het ontwerp van gewestelijk rooilijnplan aan een openbaar onderzoek dat binnen dertig dagen na de voorlopige vaststelling bedoeld in §2, minstens wordt aangekondigd door:

- 1° aanplakking in elke betrokken gemeente;
- 2° een bericht in het Belgisch Staatsblad;
- 3° een afzonderlijke mededeling, bij aangetekende brief in hun woonplaats, aan de eigenaars van de onroerende goederen die zich bevinden in het ontwerp van rooilijnplan.

Deze aankondiging vermeldt minstens:

- 1° de hiervoor genoemde gemeenten waarop het ontwerp van het gewestelijk rooilijnplan betrekking heeft;
- 2° waar het ontwerp ter inzage ligt;
- 3° de begin- en einddatum van het openbaar onderzoek;
- 4° het adres waar de opmerkingen en bezwaren dienen toe te komen of kunnen worden afgegeven en de te volgen formaliteiten;
- 5° dat een rooilijnplan ook gevolgen heeft voor werken en handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning is vereist, met verwijzing naar artikel 16, vierde lid, van dit decreet.

§4. Na de aankondiging wordt het ontwerp van gewestelijk rooilijnplan gedurende dertig dagen ter inzage gelegd in het gemeentehuis van elke betrokken gemeente.

§5. Opmerkingen en bezwaren worden uiterlijk de laatste dag van de termijn van het openbaar onderzoek per aangetekende brief aan de gemeente toegestuurd of afgegeven tegen ontvangstbewijs. De gemeenten versturen uiterlijk de derde werkdag na het openbaar onderzoek, de bezwaren en opmerkingen aan de gewestelijke administratie, bevoegd voor de openbare werken. Aan laattijdig bezorgde bezwaren en opmerkingen mag worden voorbijgegaan.

Het college van burgemeester en schepenen van de betrokken gemeenten, de deputatie van de betrokken provincies en de gewestelijke administratie, bevoegd voor de ruimtelijke ordening, versturen hun gemotiveerd advies naar de gewestelijke administratie bevoegd voor de openbare werken uiterlijk de laatste dag van het openbaar onderzoek. Wanneer geen advies is verleend binnen die termijn, mag aan de adviesvereiste worden voorbijgegaan.

Het gewest draagt de kosten van het openbaar onderzoek.

§6. De gewestelijke administratie, bevoegd voor de openbare werken bundelt en coördineert alle adviezen, opmerkingen en bezwaren en verstuurt binnen dertig dagen na ontvangst ervan haar gemotiveerd advies naar de Vlaamse Regering. Samen met haar advies bezorgt ze de Vlaamse Regering de gebundelde adviezen, opmerkingen en bezwaren.

§7. De Vlaamse Regering stelt binnen dertig dagen na ontvangst van de in §6 bedoelde adviezen, opmerkingen en bezwaren het gewestelijk rooilijnplan definitief vast.

Bij de definitieve vaststelling van het plan kunnen ten opzichte van het voorlopig vastgestelde plan slechts wijzigingen worden aangebracht, die gebaseerd zijn op of voortvloeien uit de tijdens het openbaar onderzoek geformuleerde bezwaren en opmerkingen of de adviezen, uitgebracht door de aangewezen administraties en overheden.

De definitieve vaststelling van het plan kan geen betrekking hebben op delen van het grondgebied die niet opgenomen zijn in het voorlopig vastgestelde plan.

§8. Indien het gewestelijk rooilijnplan niet definitief wordt vastgesteld negentig dagen na het einde van

het openbaar onderzoek vervalt het ontwerp van gewestelijk rooilijnplan.

Artikel 8

Het besluit houdende definitieve vaststelling van het gewestelijk rooilijnplan wordt door de Vlaamse Regering bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad binnen zestig dagen na de definitieve vaststelling.

Het gewestelijk rooilijnplan treedt in werking veertien dagen na de bekendmaking.

De Vlaamse Regering stuurt een afschrift van het gewestelijk rooilijnplan, van het advies van de gewestelijke administratie bevoegd voor de openbare werken en van het vaststellingsbesluit naar de betrokken provincies en gemeenten.

AFDELING 2

Gemeentelijk rooilijnplan

Artikel 9

§1. De gemeenteraad stelt het ontwerp van gemeentelijk rooilijnplan voorlopig vast.

Het ontwerp bevat minstens de getroffen percelen en hun oppervlakte, alsook de actuele en toekomstige rooilijn. Het bevat in voorkomend geval ook de nutsleidingen die als gevolg van de realisatie van de toekomstige rooilijn op privaat domein zullen liggen. De Vlaamse Regering kan de inhoud van het ontwerp nader bepalen.

§2. Het college van burgemeester en schepenen onderwerpt het ontwerp van gemeentelijk rooilijnplan aan een openbaar onderzoek dat binnen dertig dagen na de voorlopige vaststelling, bedoeld in §1, minstens wordt aangekondigd door:

- 1° aanplakking in de gemeente;
- 2° een bericht in het Belgisch Staatsblad;
- 3° een afzonderlijke mededeling, bij aangetekende brief in hun woonplaats, aan de eigenaars van de onroerende goederen die zich bevinden in het ontwerp van rooilijnplan;
- 4° een afzonderlijke mededeling aan de deputatie;

5° een afzonderlijke mededeling aan de beheerders van aansluitende openbare wegen;

6° een afzonderlijke mededeling aan de maatschappijen van geregeld vervoer.

Deze aankondiging vermeldt minstens:

- 1° waar het ontwerp ter inzage ligt;
- 2° de begin- en einddatum van het openbaar onderzoek;
- 3° het adres waar de opmerkingen en bezwaren dienen toe te komen of kunnen worden afgegeven en de te volgen formaliteiten;
- 4° dat een rooilijnplan ook gevolgen heeft voor werken en handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning is vereist, met verwijzing naar artikel 16, vierde lid, van dit decreet.

§3. Na de aankondiging wordt het ontwerp van gemeentelijk rooilijnplan gedurende dertig dagen ter inzage gelegd in het gemeentehuis.

§4. Opmerkingen en bezwaren worden uiterlijk de laatste dag van het openbaar onderzoek naar de gemeente verstuurd per aangetekende brief of afgegeven tegen ontvangstbewijs.

§5. De gemeenteraad stelt binnen dertig dagen na het einde van het openbaar onderzoek het gemeentelijk rooilijnplan definitief vast.

Bij de definitieve vaststelling van het plan kunnen ten opzichte van het voorlopig vastgestelde plan slechts wijzigingen worden aangebracht, die gebaseerd zijn op of voortvloeien uit de tijdens het openbaar onderzoek geformuleerde bezwaren en opmerkingen.

De definitieve vaststelling van het plan kan geen betrekking hebben op delen van het grondgebied die niet opgenomen zijn in het voorlopig vastgestelde plan.

§6. Indien het gemeentelijk rooilijnplan niet definitief wordt vastgesteld binnen de termijn bedoeld in §5, vervalt het ontwerp van gemeentelijk rooilijnplan.

Artikel 10

Het besluit houdende definitieve vaststelling van het gemeentelijk rooilijnplan wordt bij uittreksel in

het Belgisch Staatsblad gepubliceerd binnen zestig dagen na de definitieve vaststelling. Het gemeentelijk rooilijnplan treedt in werking veertien dagen na de bekendmaking.

HOOFDSTUK III

Realisatie en verval van het rooilijnplan

Artikel 11

Het gewest en de gemeenten kunnen de onroerende goederen vereist voor de realisatie van de rooilijnplannen verwerven door onteigening in het algemeen belang.

Deze onteigeningen zullen worden gevorderd met toepassing van de gemeenrechtelijke onteigeningsprocedure of van de rechtspleging in urgente omstandigheden.

Artikel 12

De onteigenende overheid moet beschikken over een definitief vastgesteld onteigeningsplan.

Het onteigeningsplan moet de omtrek van de te onteigenen goederen aangeven, afzonderlijk of tot stroken samengevoegd, met de kadastrale vermelding van de sectie, de nummers, de grootte en de aard van de percelen, en met de naam van de eigenaars volgens de kadastrale gegevens. Het onteigeningsplan moet voor elk te onteigenen perceel de onteigenende rechtspersoon vermelden.

Wat de uit te voeren werken en onroerende verrichtingen betreft, kan het onteigeningsplan zich beperken tot het overnemen van de voorschriften van het rooilijnplan.

De eigenaars van de betrokken onroerende goederen, gelegen binnen de omtrek van de te onteigenen percelen worden bij aangetekende brief in hun woonplaats op de hoogte gebracht van de periode dat het rooilijnplan of het onteigeningsplan in het gemeentehuis ter inzage ligt.

De onteigenende overheid draagt de kosten van het openbaar onderzoek.

Het onteigeningsplan dat gelijktijdig met het rooilijnplan waarvan het de uitvoering beoogt, wordt opge-

steld, wordt samen met dit plan onderworpen aan de procedure voor de vaststelling van dat rooilijnplan.

Het onteigeningsplan voor de realisatie van het gemeentelijk rooilijnplan wordt aan de Vlaamse Regering voorgelegd. De Vlaamse Regering beslist over het verlenen van de onteigeningsmachtiging.

Artikel 13

Bij het bepalen van de waarde van het te onteigenen perceel wordt geen rekening gehouden met de waardevermeerdering die het goed heeft verkregen door onwettig uitgevoerde werken of handelingen.

Artikel 14

Wanneer binnen een termijn van vijf jaar, te rekenen vanaf de goedkeuring van het onteigeningsplan de onteigeningsprocedure niet is begonnen, kan de eigenaar van het te onteigenen onroerend goed bij aangetekende brief de onteigenende overheid verzoeken van de onteigening van zijn goed af te zien.

De onteigenende overheid brengt de eigenaar per aangetekende brief op de hoogte van zijn beslissing binnen drie maanden na ontvangst van het verzoek.

Indien de onteigenende overheid afziet van het voornemen om te onteigenen of bij ontstentenis van een beslissing binnen voormelde termijn, vervalt het onteigeningsplan van rechtswege voor het deel dat betrekking heeft op de goederen van de eigenaar die het verzoek heeft ingediend.

Als de onteigenende overheid beslist niet af te zien van het voornemen om te onteigenen dan moet deze binnen twee jaar te rekenen vanaf de aangetekende brief waarmee ze de verzoeker op de hoogte brengt van haar beslissing, de onteigeningsprocedure aanvatten, anders vervalt het onteigeningsplan van rechtswege voor het deel dat betrekking heeft op de goederen van de eigenaar die het verzoek heeft ingediend.

Artikel 15

Het besluit van de Vlaamse Regering of de gemeente houdende de definitieve vaststelling van het rooilijnplan kan bepalen dat het rooilijnplan slechts kan worden uitgevoerd naarmate de aanvragen voor een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsver-

gunning worden ingediend. In dat geval is artikel 14 niet van toepassing.

Artikel 16

Onverminderd andersluidende wettelijke, decretale of reglementaire bepalingen, is het verboden om een constructie in de zin van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, te bouwen of herbouwen op een stuk grond dat door een rooilijn of een achteruitbouwstrook is getroffen, of om verbouwings- of uitbreidingswerken, andere dan stabiliteitswerken, aan een door een rooilijn of een achteruitbouwstrook getroffen constructie uit te voeren, tenzij het gaat om:

- 1° sloop- of aanpassingswerken die tot gevolg hebben dat de constructie aan de rooilijn of de achteruitbouwstrook wordt aangepast;
- 2° de verbouwing van een krachtens decreet definitief of voorlopig beschermd monument of een constructie die deel uitmaakt van een krachtens decreet definitief of voorlopig beschermd stads- of dorpsgezicht of landschap;
- 3° het aanbrengen van gevelisolatie, waarbij de rooilijn of de bouwlijn met ten hoogste veertien centimeter mag worden overschreden.

In afwijking van het eerste lid mag een stedenbouwkundige vergunning, zoals bedoeld in het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, worden verleend als uit het advies van de bevoegde instanties blijkt dat de rooilijn niet binnen vijf jaar na afgifte van de vergunning zal worden gerealiseerd.

Wordt na het verstrijken van die termijn maar voor het verval van rechtswege van het rooilijnplan ont-eigend, dan wordt bij het bepalen van de vergoeding geen rekening gehouden met de waardevermeerdering die uit de vergunde werken voortvloeit.

Werken en handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning is vereist, mogen onder dezelfde voorwaarden als bepaald in het eerste en tweede lid worden uitgevoerd na machtiging van, naargelang van het geval, de Vlaamse Regering of het college van burgemeester en schepenen.

De Vlaamse Regering kan nadere formele en procedurele regelen voor de toepassing van dit artikel bepalen.

Artikel 17

§1. Wanneer de uitvoering van de rooilijn, bij vernauwing of wijziging van het tracé van een openbare weg als gevolg heeft de aanpalende eigendommen te scheiden van de openbare weg, dan hebben de aangelande eigenaars een voorkooprecht om de tussenliggende strook die deel uitmaakte van de weg, aan te kopen. De prijs wordt bepaald door het comité tot aankoop van onroerende goederen op basis van de waarde van het terrein op het ogenblik van de eigendomsoverdracht.

Wil de eigenaar de tussenliggende strook niet aankopen, dan heeft het openbaar bestuur het recht zijn gehele eigendom te onteigenen mits vergoeding van de waarde die gold vóór de aanvang der werken.

§2. Percelen grond afhangende van gewest- en gemeentewegen kunnen uit de hand worden verkocht aan de aangelande eigenaars om aan hen de mogelijkheid te geven om vooruit te komen tot aan de rooilijn die naar aanleiding van een aanvraag tot verkaveling of stedenbouwkundige vergunning wordt aangegeven ter uitvoering van artikel 57 van het Gemeentedecreet.

HOOFDSTUK IV

Strafbepaling en toezicht

Artikel 18

Schendingen van artikel 16 van dit decreet en de besluiten ter uitvoering van dit artikel, worden bestraft met een geldboete van 50 euro tot 5000 euro.

Naast de straf beveelt de rechtbank het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand. De rechtbank bepaalt een termijn voor die maatregelen en beslist dat, bij niet-uitvoering van het vonnis, de wegbeheerder ambtshalve in de uitvoering kan voorzien. De overtreder wordt tot terugbetaling van de uitgave gedwongen op vertoon van een staat, begroot op zijn

kosten en uitvoerbaar verklaard door de beslagrechter in de Burgerlijke Rechtbank.

De bepalingen van boek I van het Strafwetboek, met inbegrip van hoofdstuk VII en artikel 85, gelden voor de in het eerste lid bedoelde misdrijven.

Artikel 19

Onverminderd de bevoegdheden van de agenten en de officieren van gerechtelijke politie, zijn de door de Vlaamse Regering aangewezen ambtenaren, bevoegd om de misdrijven op te sporen en vast te stellen door een proces-verbaal dat geldt tot bewijs van het tegendeel.

Daartoe hebben zij toegang tot de bouwplaats en de gebouwen om alle nodige opsporingen en vaststellingen te verrichten. Als deze verrichtingen de kenmerken van een huiszoeking dragen, mogen ze enkel worden uitgevoerd op voorwaarde dat de politierechter daartoe een machtiging heeft verstrekt.

HOOFDSTUK V

Slotbepalingen

Artikel 20

Worden opgeheven:

- 1° in titel II van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, hoofdstuk VI, dat bestaat uit de artikelen 76 en 77;
- 2° artikel 53 van de wet van 16 september 1807 betreffende het droogleggen van moerassen;
- 3° artikel 3 van de wet van 14 maart 1854 betreffende de vervreemding van domaniale goederen.

Artikel 21

Een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning, zoals bedoeld in het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, moet worden geweigerd indien de aanvraag onverenigbaar is met een voorlopig vastgesteld ont-

werp van rooilijnplan. Die weigeringsgrond vervalt wanneer het plan niet definitief werd vastgesteld binnen de in de procedure bepaalde termijn.

Artikel 22

Rooilijnen vastgesteld of goedgekeurd op grond van andere wetgeving, blijven geldig tot ze door rooilijnplannen vastgesteld in overeenstemming met dit decreet zijn vervangen. Ze vervallen van rechtswege op 31 december 2013, behalve de rooilijnen die opgenomen zijn in een ruimtelijk uitvoeringsplan zoals bedoeld in het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening.

Patrick LACHAERT

Joke SCHAUVLIEGE

Bart MARTENS

Patrick DE KLERCK

Tinne ROMBOUTS

André VAN NIEUWKERKE